

Kod ucznia	
---------------	--

Etap wojewódzki Małopolskiego Konkursu Historycznego dla uczniów gimnazjów województwa małopolskiego,

w roku szkolnym 2012/2013

Instrukcja

Drogi Gimnazjalisto !

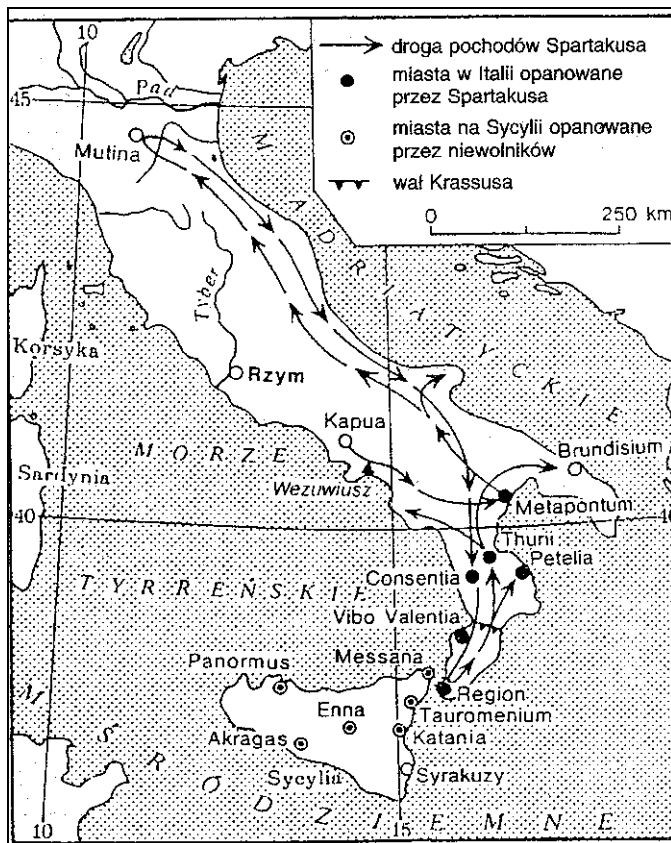
1. Przed Tobą zestaw 33 zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz 120 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
3. Pracuj uważnie, używając jedynie atramentu koloru czarnego lub niebieskiego, pióra lub długopisu. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
4. Brudnopis nie podlega ocenie.
5. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
8. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
9. Pisz wyraźnie, nie stosuj skrótów, zapisuj słowa w pełnym brzmieniu. Błędy w zapisie nazwisk, nazw, pojęć lub terminów traktowane są jak błędy w zapisie dat i powodują utratę punktów.

Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia
Organizatorzy konkursu i autor zadań

Zadanie 1. (0-8 pkt)

Na podstawie mapy, tekstu źródłowego oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Historia rzymska

„116. W tym samym czasie na terenie Italii, w Kapui, gdzie dla celów widowiskowych szkolono gladiatorów, wystąpił Trak Spartakus. Kiedyś wojował on z Rzymianami i dostał się do niewoli, po czym sprzedano go do szkoły gladiatorów. Przekonał tu około 70 towarzyszy niewoli, że lepiej narażać życie dla zdobycia wolności aniżeli dla popisywania się na widowisku, przemógł wraz z nimi strażę i zbiegł [...]. Schronił się na górze Wezuwiusz; przyjmował tu Spartakus uciekających masowo niewolników [...]. Rzymianie uważali, że nie jest to żadna wojna, lecz [...] przedsięwzięcie mające zbójcecki charakter; toteż w starciu zostali pobici [...]. Po tych sukcesach zbiegło do Spartakusa jeszcze więcej ludzi, tak że wojsko jego liczyło już 70 000; kuł on równocześnie broń i ścigał wszelki materiał wojenny.

117. Wreszcie władze rzymskie wysłały przeciw niemu konsulów z dwoma legionami [...]. Spartakus zwrócił się jednak oddzielnie przeciw każdemu z nich i pobił ich, tak że się wycofali stamtąd w rozsypce [...].

118. Trzeci już rok wlokła się ta straszna wojna, z której śmiano się początkowo i którą lekceważono, jako że walczono z gladiatorami [...]. Dopiero Licyniusz Krassus przejął dowództwo. Ruszył on na Spartakusa z sześciu nowymi legionami [...], zaraz też rozgromił 10 000 spartakowców, obozujących gdzieś oddzielnie, i dwie trzecie z nich wyciął, po czym pociągnął z lekceważeniem na samego Spartakusa. Kiedy i nad tym odniósł świetne zwycięstwo, ścigał uciekającego ku morzu. Spartakus zamierzał bowiem przepłynąć na Sycylię, ale został osaczony przez samego Krassusa [...].

119. [...] Spartakus [...] nie podejmował już bitwy z całym swoim wojskiem, ale w wielu punktach mniejszymi oddziałami niepokoił oblegających [...].

120. [...] Krassus [...] wszelkimi sposobami starał się przyspieszyć rozstrzygające starcie ze Spartakusem; w tej sytuacji Spartakus [...] przebił się z całym wojskiem przez obwarowania i umknął w kierunku Brundygium ścigany przez Krassusa [...]. Spartakus uderzył na Krassusa z wielkimi jeszcze i wówczas siłami. Wywiązał się długi i zacięty bój [...]. Spartakus padł wraz z wielką liczbą ludzi [...]. Reszta jego wojska w zupełnym już nieładzie masowo kładła się pokodem, tak że w rzezi tej zginęło nie dające się policzyć mnóstwo ludzi [...]. Wielka ilość rozbitków, którzy uszli z walki, ukryła się w górach, toteż Krassus ruszył za nimi. Podzieleni na cztery grupy stawiali opór, aż wszyscy wyginęli prócz 6000 ludzi, którzy zostali ujęci i powieszani wzdłuż całej drogi z Kapui do Rzymu.”

Appian z Aleksandrii, *Historia rzymska*, Wrocław 1957

A. **Przeanalizuj mapę i nadaj jej tytuł** (0-1 pkt)

.....

B. **Podaj czas wydarzeń przedstawionych na mapie** (0-1 pkt)

.....

C. **Podaj imiona dowódcy oddziałów walczących przeciw Spartakusowi** (0-1 pkt)

- imiona :.....

D. **Podaj nazwę miejscowości, w których przedstawione w tekście wydarzenia mają swój początek i koniec** (0-2 pkt)

- miejsce rozpoczęcia : .....

- miejsce zakończenia : .....

E. **Napisz, z jakiego kraju pochodził Spartakus** (0-1 pkt)

- kraj pochodzenia :.....

F. **Napisz, jak Rzymianie początkowo potraktowali wydarzenia opisane w tekście źródłowym** (0-1 pkt)

- .....

.....

G. **Wypisz nazwy trzech miast, które opanowali niewolnicy na Sycylii** (0-1 pkt)

-.....

-.....

-.....

Zadanie 2. (0-5 pkt)

Na podstawie poniższego rysunku **uzupełnij zdania.**

Miniatura z Ewangeliarza Ottona III przedstawia cztery kobiety składające hołd mężczyźnie. Jest to symboliczne przedstawienie idei monarchii ....., a czterema kobietami są :....., ... oraz .....

Zadanie 3. (0-4 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując w puste rubryki władców (imiona, przydomki oraz kolejne numery) Polski, za panowania których miały miejsce wymienione wydarzenia.

Lp.	Wydarzenie	Władca, za panowania którego miało miejsce wydarzenie
1	Utrata Grodów Czerwińskich, Łużyc, Milska, Moraw i Pomorza.	
2	Ustanowienie głównej siedziby księcia w Krakowie.	
3	Śmierć biskupa krakowskiego, Stanisława ze Szczepanowa.	
4	Ustawa sukcesyjna, dzieląca Polskę na dzielnice.	

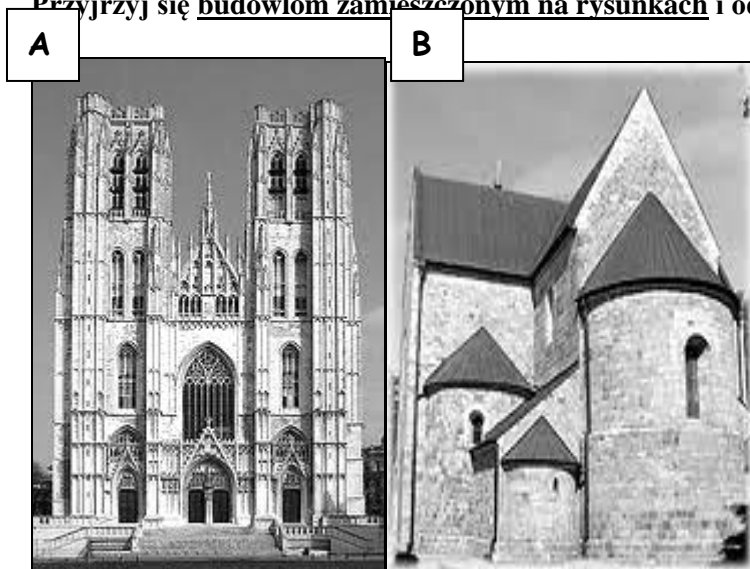
Zadanie 4. (0- 6 pkt)

Uporządkuj wydarzenia w kolejności chronologicznej wpisując w wykropkowane miejsca cyfry od 1 do 6. Cyfrę 1 wpisz przy wydarzeniu chronologicznie pierwszym.

- A. Bitwa pod Płowcami - .....
- B. Pokój w Budziszynie - .....
- C. Zajęcie Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków - .....
- D. Założenie Akademii Krakowskiej - .....
- E. Pokój w Kaliszu - .....
- F. Koronacja królewska Władysława Łokietka na Wawelu - .....

Zadanie 5. (0-4 pkt)

Przyjrzyj się budowom zamieszczonym na rysunkach i odpowiedz na poniższe pytania.

A. Epoką historyczną, w której powstały przedstawione budowle jest - .....

B. W architekturze dominowały wówczas style (wpisz właściwe nazwy)-

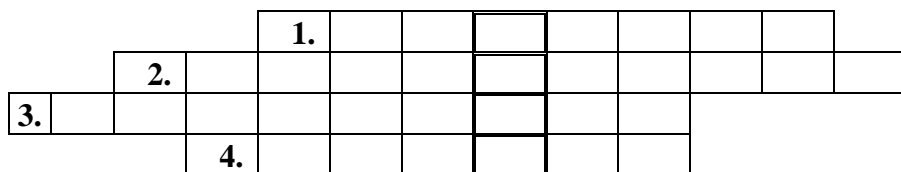
A..... oraz B.....

C. Który ze stylów z punktu B występował jako pierwszy – (wpisz oznaczenie literowe)

.....

Zadanie 6. (0-6 pkt)

Rozwiąż krzyżówkę. Wpisz odpowiedzi drukowanymi literami. W wyznaczonym miejscu wpisz hasło i jego wyjaśnienie.

HASŁO : .....

WYJAŚNIENIE : .....

.....

- 1. Członkowie ławy miejskiej wybierani przez radę miejską lub właściciela miasta
- 2. Drobnicy kupcy, rzemieślnicy i kramarze
- 3. Najbogatsza grupa mieszczan
- 4. Zasadzca stawał się nim po powstaniu wsi, był najbogatszym mieszkańcem wsi

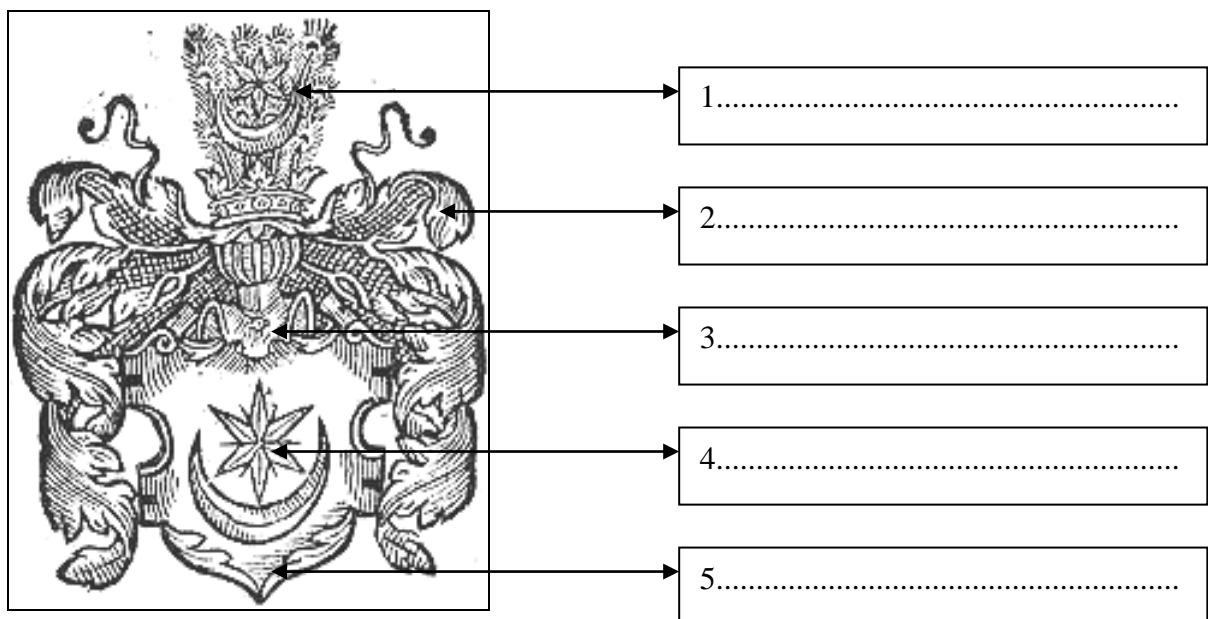
Zadanie 7. (0-1 pkt)

Król Kazimierz Wielki nazywany był (podkreśl prawidłową odpowiedź) :

- A. Królem dojrutkiem   B. Królem chłopów   C. Królem niemalowanym

Zadanie 8. (0-6 pkt)

A. Uzupełnij rysunek, wpisując nazwy poszczególnych elementów herbu rycerskiego w wykropkowane miejsca.

B. Wyjaśnij, czym był herb rycerski :

.....

.....

Zadanie 9. (0-11 pkt)

A. W ramce zostały wymienione urzędy funkcjonujące w Polsce, w XV wieku. Dokonaj podziału tych urzędów na centralne i ziemskie, wpisując w wykropkowane miejsca oznaczenia literowe tych urzędów.

A. Kasztelan	F. Podskarbi
B. Wojewoda	G. Podkomorzy
C. Podkanclerzy	H. Marszałek Nadworny
D. Sędzia ziemski	I. Marszałek Koronny
E. Kanclerz	

URZĘDY CENTRALNE : .....

URZĘDY ZIEMSKIE : .....

B. Napisz, który urząd :

a). sprawował nadzór nad taksami wojewodzińskimi : .....

b). rozstrzygał sprawy graniczne : .....

Zadanie 10. (0-4 pkt)

Rozstrzygnij, czy podane w tabeli informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach tabeli wpisz obok podanych informacji całe słowo : „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Zdanie	„prawda” lub „fałsz”
1.	Rada królewska jako osobny organ wykształciła się na początku XIV wieku	
2.	Urząd marszałka pojawił się w Polsce na początku XIV w. i był wzorowany na rozwiązaniach włoskich i węgierskich.	
3.	W XV w. naczelnym wodzem pospolitego ruszenia był, wybierany przez króla na czas wojny, hetman.	
4.	Służbą wojskową obciążona była szlachta, duchowieństwo posiadające dobra patrymonialne oraz sołtysi wsi lokowanych na prawie niemieckim, jeśli taki obowiązek został zapisany w przywileju lokacyjnym.	

Zadanie 11. (0-6 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania

„Anno milleno quadingentesimo deno...” *

„Roku Pańskiego tysiąc czterysta dziesiątego.

Latem, w miesiącu lipcu, dnia piętnastego, rankiem,
(Dzień był to apostołów rozesłania po świecie
Przez Pana naszego, Chrystusa, msze właśnie skończono odprawiać)
(...)

Wysłano posłów do króla, posłowie miecze dwa nieśli
I rzekli, że wojsko wstrzymane i walki wciąż nie zaczyna.
A zatem miejsce dogodne do bitwy król niech wybierze.
Pychą nadmierną wiedzeni i w siłę swą ufni ogromnie
Gardząc pokojem wszelakim i nie chcąc przyjąć rozejmu,
Rozejmu, który i teraz król gotów był ofiarować.
I oto król, pan i władca Polaków i swego narodu,
Władysław, jak Dawid niegdyś, Goliata wielkiego pokonał.
Miecze dwa nagie przyjąwszy przez posłów sobie przysłane,
Tak rzekł : „Bóg jeden bitwy zna miejsce i on je wskaże”
(...)

Wreszcie gdy wrogie dwa wojska starły się w walce ze sobą,
W taborach gwałtowne zniszczenie szerzy się i zamieszanie.
Raz po stronie Krzyżaków, raz naszych wojsk, co ich więcej
O czterdzieści chorągwi, niż liczba oddziałów krzyżackich.
Na polu, w pobliżu Stębarku, legł wódz ich najdostojniejszy.
Pan i władca Malborka. Ulrich, mistrz wielki Krzyżaków.
Tak człowiek, pyszny i dumny, runął pierwszy na ziemię;
Tak człowiek, pyszny i dumny, wraz z całym wojskiem swym runął.
(...)

Powstańmy zatem i Boga z serca całego chwalmy.
„Ciebie, Boga, chwalimy, Ciebie Panem wyznawamy”;
„Chwała Ci, Zbawicielu. Chrystusie Odkupicielu”.

T. Michałowska, *Średniowiecze*, W-wa 1995, s.674-678

A. Kto był głównodowodzącym armią polską? (podaj imię, numer i przydomek) (0-1 pkt)

- .....

B. Zacytuj fragment wiersza odwołujący się do motywów biblijnych (0-1 pkt)

- .....

C. Która ze stron konfliktu bardziej dążyła do bitwy ? (0-1 pkt)

- .....

D. Co zdecydowało o klęsce Krzyżaków, według autora przekazu ? (0-1 pkt)

- .....

E. W pobliżu jakiej miejscowości poległ wielki mistrz ? (0-1 pkt)

- .....

F. W jakim innym utworze literatury pięknej występuje jeszcze motyw dwóch nagich mieczy.

Podaj autora i tytuł dzieła (0-1 pkt)

- imię i nazwisko autora : .....

- tytuł dzieła : .....

Zadanie 12. (0-1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność wydarzeń (od najdawniejszego do najbliższego).

Podkreśl wybraną przez Ciebie odpowiedź.

A. Śmierć królowej Jadwigi; pokój na wyspie Salin; bitwa nad Worskłą; unia wileńsko-radomska.

- B. Pokój na wyspie Salin; bitwa nad Worskłą; unia wileńsko- radomska; śmierć królowej Jadwigi.
- C. Pokój na wyspie Salin; śmierć królowej Jadwigi; bitwa nad Worskłą; unia wileńsko- radomska.
- D. bitwa nad Worskłą; śmierć królowej Jadwigi; pokój na wyspie Salin; unia wileńsko- radomska.

Zadanie 13. (0-2 pkt)

Podkreśl dwa postanowienia pokoju polsko- krzyżackiego, zawartego nad Melnem.

- A. Powrót do Polski ziemi chełmińskiej i michałowskiej.
- B. Powrót do Polski Nieszawy, Orłowa i Murzynna.
- C. Rezygnacja Zakonu z roszczeń do Żmudzi.
- D. Zwrot kosztów wyprawy wojennej dla Polski.

Zadanie 14. (0-9 pkt)

Uzupełnij tabelę wpisując w odpowiednie miejsce imię, nazwisko (przydomek) postaci historycznej, o której krótkie informacje zamieszczono w tabeli.

Lp.	Informacje	Imię i nazwisko (przydomek)
1.	Biskup poznański, reprezentant Polski na soborze w Bazylei.	
2.	Biskup krakowski, kardynał, doradca Władysława Jagiełły i jego syna Władysława Warneńczyka, twórca i realizator projektu korony węgierskiej dla Jagiellonów.	
3.	Zwolennik „czeskiej herezji”, przywódca konfederacji, zdeklarowany przeciwnik Oleśnickiego, zginął pod Grotnikami.	
4.	Wielki książę litewski, brat księcia Witolda, zginął w wyniku zamachu.	
5.	Wybitny wódz, doradca Władysława Warneńczyka, ojciec Macieja Korwina, był faktycznym kierownikiem „długiej” wyprawy.	
6.	Profesor Akademii Krakowskiej, opracował teorię ułamków, opisał geometrię praktyczną i zanalizował tablice astronomiczne.	
7.	Profesor Akademii Krakowskiej, kierownik katedry retoryki, opracował komentarze do „Kroniki” Wincentego Kadłubka.	
8.	Profesor Akademii Krakowskiej i uczelni w Bratysławie (Academia Istropolitana), nadworny astrolog króla Węgier Macieja Korwina.	
9.	Kanonik gnieźnieński, autor „Kodeksu” stanowiącego podstawę przyszłych badań historycznych, a zawierającego najważniejsze źródła historyczno- geograficzne do dziejów średniowiecznej Polski.	

Zadanie 15. (0-3 pkt)

W ramce zostały wymienione towary, które Polska eksportowała na przełomie XV i XVI wieku. Przyporządkuj te towary wymienionym krajom (również w ramce), do których były wywożone. Wpisz oznaczenia literowe przy krajach docelowego eksportu pamiętając, że niektóre nazwy towarów mogą się powtarzać.

A. Sól	E. Wosk
B. Śledzie	F. Płótno
C. Ołów	G. Skóry
D. Sukno	H. Wyroby metalowe

Czechy : .....
Węgry : .....
Ruś i Litwa : .....

Zadanie 16. (0-5 pkt)

Poniżej podano tytuły i funkcje, jakie pełnili synowie Kazimierza Jagiellończyka.

W wykropkowane miejsca wpisz właściwe imiona, przydomki oraz numery synów króla.

- A. wielki książę litewski, król polski - .....
- B. król czeski i węgierski - .....
- C. książę głogowski, król polski - .....
- D. książę głogowski i opawski, król polski i wielki książę litewski - .....
- .....
- E. biskup krakowski, arcybiskup gnieźnieński i kardynał - .....
- .....

Zadanie 17. (0-2 pkt)

Napisz :

- A. W jaki sposób, w roku 1457, Malbork znalazł się w rękach polskich :

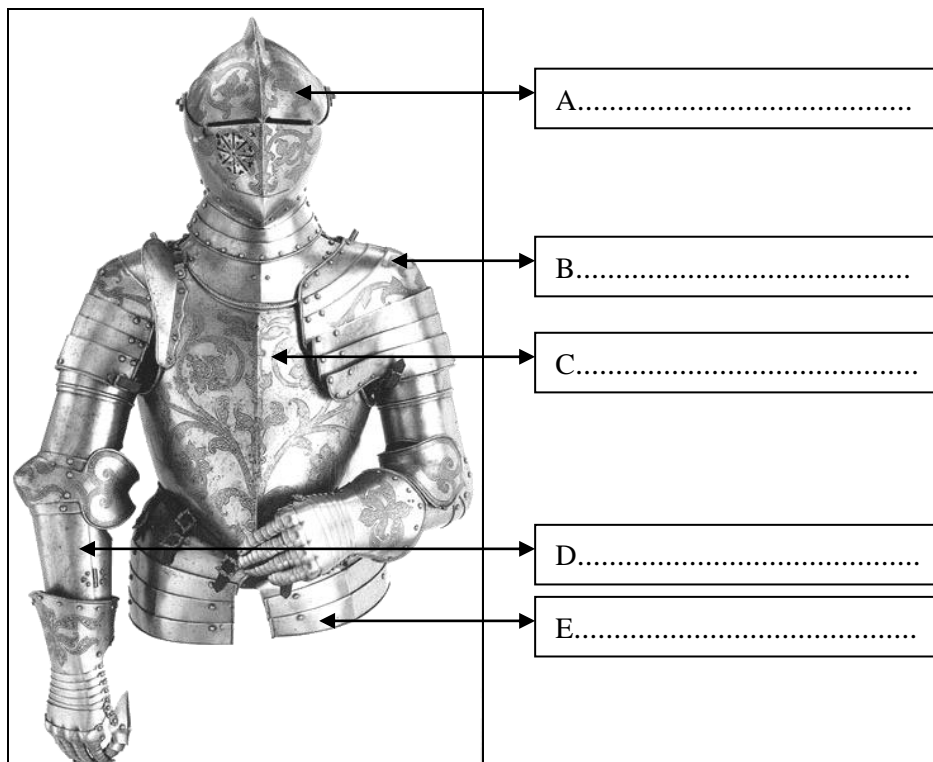
.....

- B. Podaj nazwę dwóch zamków krzyżackich, które Polacy objęli wraz z Malborkiem

.....

Zadanie 18. (0-5 pkt)

Uzupełnij rysunek, wpisując nazwy poszczególnych elementów zbroi turniejowej w wykropkowane miejsca.

Zadanie 19. (0-4 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Fragment *Kroniki* Jana Długosza

„Ja piszący te kroniki czuję niemałą pociechę z ukończenia wojny pruskiej, odzyskania krajów z dawna od Królestwa Polskiego odpadłych i przyłączenia Prus do Polski [...] teraz szczęśliwy mienię siebie i swoich współczesnych, że oczy nasze oglądają połączenie się krajów ojczystych w jedną całość; a szczęśliwszym byłbym jeszcze gdybym doczekał odzyskania za łaską bożą i zjednoczenia z Polską Śląska, ziemi lubuskiej i słupeckiej.”

K. Baczkowski, *Wielka Historia Polski*, t. III, Kraków 1999, s.226.

A. O jakiej wojnie pisze Jan Długosz ? (napisz jej nazwę) (0-1 pkt)

- .....

B. W jaki sposób autor tekstu uczestniczył w opisywanych wydarzeniach ?(0-1 pkt)

- .....

C. Jakie ziemie, zdaniem autora należy jeszcze przyłączyć do Polski ?(0-1 pkt)

- .....

D. Wymień dwie funkcje, które na dworze Kazimierza Jagiellończyka pełnił Jan Długosz (0-1 pkt)

- .....

- .....

Zadanie 20. (0-5 pkt)

Po obejrzeniu niżej zamieszczonego zdjęcia, na którym znajduje się fragment nagrobka sławnej postaci historycznej, odpowiedz na pytania.

A. Podaj imię i nazwisko (przydomek) oraz numer postaci przedstawionej na zdjęciu (0-1 pkt)

.....

B. Napisz, gdzie znajduje się ten nagrobek (0-1 pkt)

Miasto : .....

Kościół : .....

C. Podaj imię i nazwisko autora nagrobka (0-1 pkt)

.....
D. Napisz, w jakim stylu został wykonany nagrobek : (0-1 pkt)

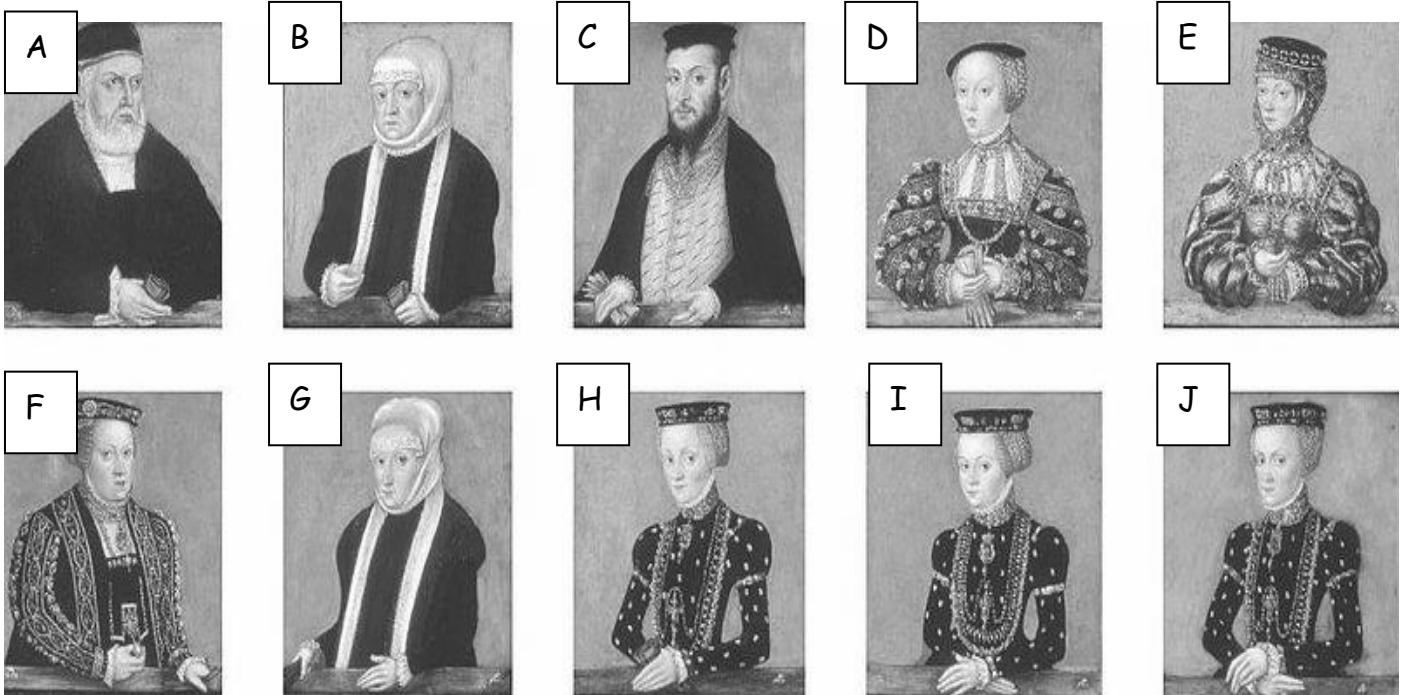
.....
E. Spośród niżej podanych propozycji, podkreśl prawdziwą : (0-1 pkt)

Autor nagrobka z pochodzenia był :

- a. Polakiem
- b. Włochem
- c. Niemcem
- d. Francuzem

Zadanie 21. (0-5 pkt)

Na podstawie zamieszczonych poniżej miniatur oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

A. Na której miniaturze została przedstawiona królowa Bona (podaj oznaczenie literowe) : (0-1 pkt)

- .....

B. Kim dla postaci C była postać A : (0-1 pkt)

- .....

C. Która z kobiet (podaj oznaczenie literowe oraz imię i nazwisko) była drugą żoną Zygmunta Augusta (0-1 pkt)

- imię i nazwisko : .....

- oznaczenie literowe : .....

D. Podaj oznaczenia literowe miniatur, na których przedstawione są córki królowej Bony : (0-1 pkt)

- .....

E. Podaj imię i nazwisko malarza, w warsztacie którego wykonano powyższe miniatury : (0-1 pkt)

- .....

Zadanie 22. (0-5 pkt)

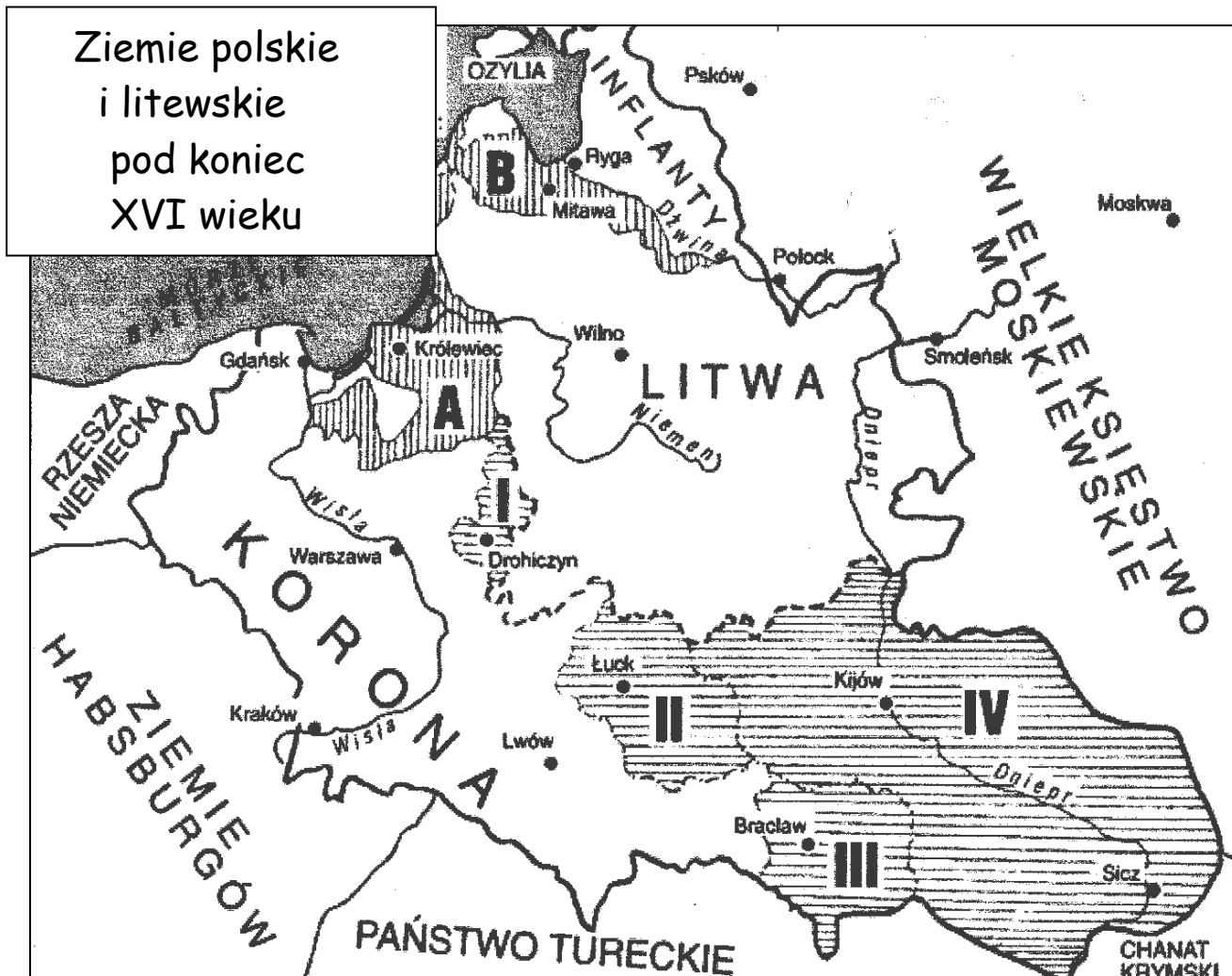
Przyporządkuj autorom ich dzieła wpisując w miejsca wykropkowane oznaczenia literowe dzieł.

- I. Bartłomiej Berecci- .....
- II. Maciej z Miechowa- .....
- III. Hans Dürer- .....
- IV. Mikołaj Rej- .....
- V. Sebastian Tauerbach- .....

- A. *Chronica Polonorum*
- B. Portret Zygmunta Starego
- C. *Postylla*
- D. Kaplica Zygmuntowska na Wawelu
- E. Strop w Sali Poselskiej na Wawelu

Zadanie 23. (0-9 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

A. Konsekwencją, jakiego wydarzenia z dziejów Polski i Litwy jest przedstawia powyżej mapa ?(0-1 pkt)

.....

B. Za panowania jakiego władcy miało miejsce to wydarzenie ? (napisz imię, przydomek i numer)(0-1 pkt)

.....

C. Którym oznaczeniem literowym bądź cyfrowym (cyfra rzymska) oznaczono lenna Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego ?(0-1 pkt)

.....

D. Czyim lennem była ziemia oznaczona literą A i jak się nazywała ?(0-2 pkt)

nazwa : .....

przynależność lenna : .....

E. Które ziemie zostały wcielone do Korony ? Podaj ich oznaczenia literowe lub cyfrowe (cyfry rzymskie) : (0-1 pkt)

są to : .....

F. Pod rzymskimi cyframi I i IV kryją się nazwy ziem, – podaj je : (0-2 pkt)

I. to : .....

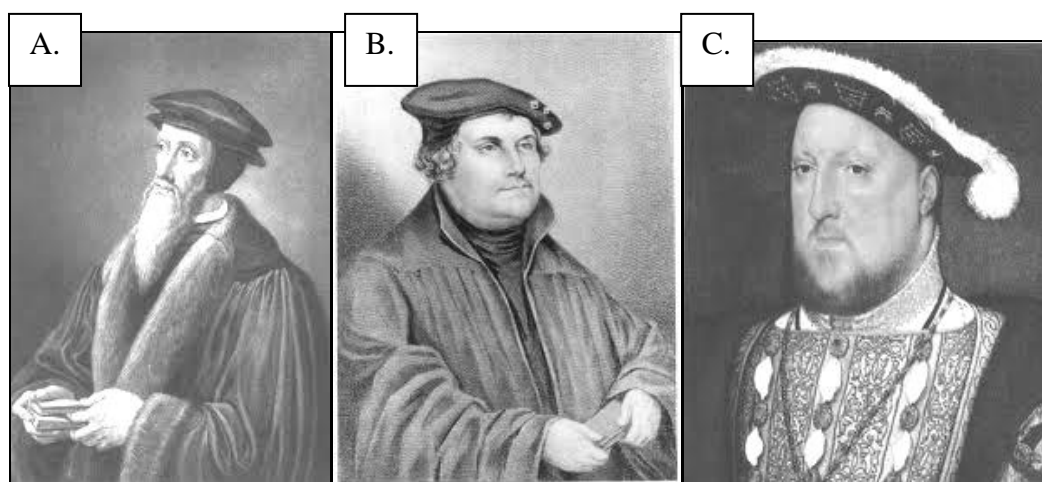
IV. to : .....

G. Jaką nazwę od stanu przedstawionego na mapie nosiła Korona i Litwa ? (0-1 pkt)

- .....

Zadanie 24. (0-7 pkt)

Na podstawie rysunków i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

A. Twórcą kalwinizmu była postać przedstawiona na rysunku (podaj oznaczenie literowe) : (0-1 pkt)

- .....

B. Postać z rysunku C to (podaj imię, nazwisko, przydomek, numer) : (0-1 pkt)

- .....

C. Która z zamieszczonych postaci zapoczątkowała reformację ? (podaj imię, nazwisko, przydomek, numer). Na którym rysunku postać ta została przedstawiona ? (0-1 pkt)

imię, nazwisko : .....

jest to postać z rysunku : .....

D. W XVI wieku reformacja nie dotarła na ziemie (podkreśl prawidłową odpowiedź) : (0-1 pkt)

- Królestwa Szwecji
- Królestwa Hiszpanii
- Królestwa Francji
- Królestwa Anglii

E. Europejskim centrum kalwinizmu była Szwajcaria (przekreśl błędną odpowiedź) : (0-1 pkt)

TAK / NIE

F. Napisz, kto był autorem dzieła „Ustanowienie religii chrześcijańskiej” (podaj imię i nazwisko): (0-1 pkt)

.....
 G. Pierwszym państwem protestanckim na świecie były Prusy Książęce, czyli dawny Zakon krzyżacki (przekreśl błędną odpowiedź) : (0-1 pkt)

TAK / NIE

Zadanie 25. (0-5 pkt)

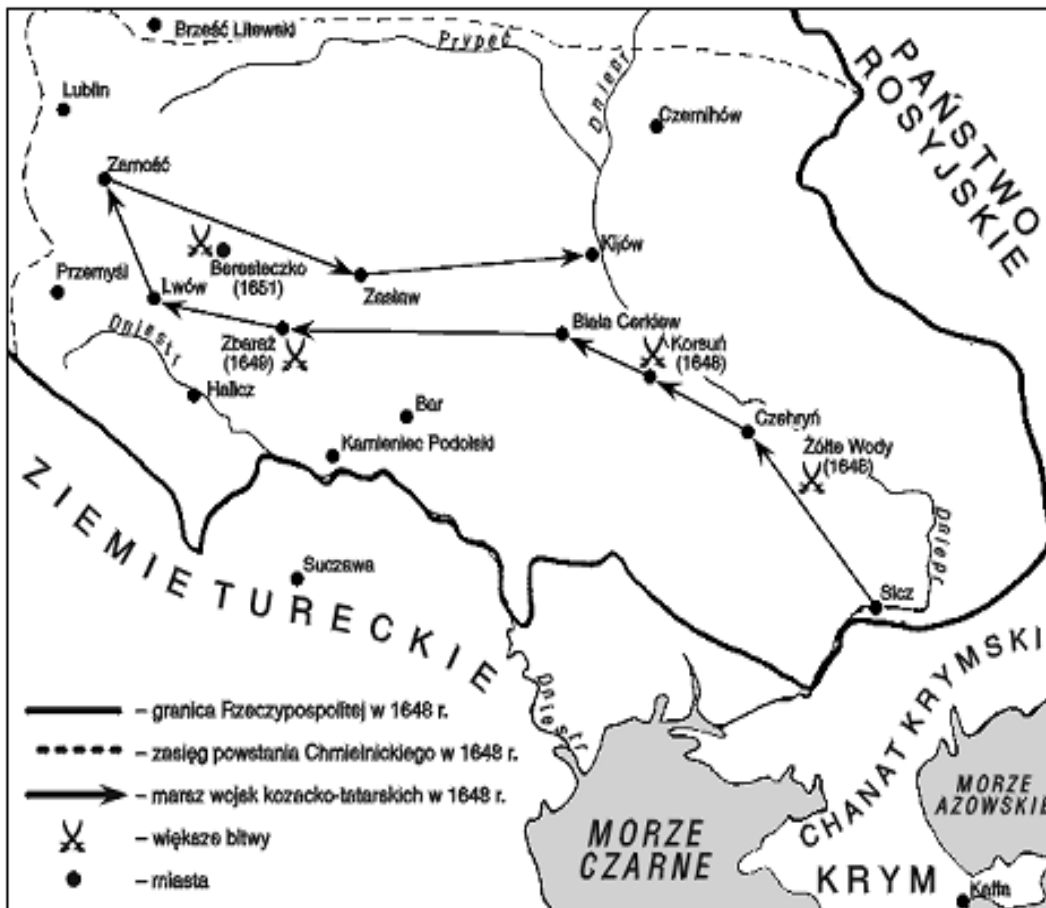
Uzupełnij tabelę wpisując w odpowiednie miejsce imię, nazwisko (przydomek) postaci historycznej, o której krótkie informacje zamieszczono w tabeli.

Lp.	Informacje	Imię i nazwisko (przydomek)
1.	Był bojarem; przejął władzę w Rosji po wygaśnięciu dynastii Rurykowiczów; zmarł w 1605 roku.	
2.	Dyktator republiki angielskiej; lord protektor; w czasie wojny domowej stał na czele Armii Nowego Wzoru.	
3.	Pierwszy minister Ludwika XIII; kierował polityką państwa; wzmacniał pozycję króla; rozwijał rodzimy handel, produkcję, flotę i armię.	
4.	Król Szwecji, który rozpoczął potop szwedzki	
5.	Książę Siedmiogrodu; pomysłodawca rozbioru Polski w czasie potopu szwedzkiego.	

Zadanie 26. (0-6 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej rozstrzygnij, czy podane w tabeli informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednim miejscu tabeli wpisz obok podanych informacji całe słowo „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Informacja	„prawda” lub „fałsz”
1.	Powstanie Chmielnickiego objęło swym zasięgiem Brześć Litewski.	
2.	Wojska Bohdana Chmielnickiego oblegały Lublin w pierwszym roku powstania.	
3.	Powstanie kozackie miało swój początek na Siczy.	
4.	W czasie powstania wojska Rzeczypospolitej stoczyły z Kozakami bitwy pod Korsuniem, Beresteczkiem i Kijowem.	
5.	W czasie powstania władcą Polski był król Jan Kazimierz.	
6.	Polska utraciła Kijów w wyniku rozejmu andruszowskiego, ale odzyskała go po 2 latach.	

Zadanie 27. (0-2 pkt)

Poniżej zostały podane przejawy osłabienia państwa polskiego w II połowie XVII wieku. Dokonaj ich podziału na ustrojowe i gospodarcze, wpisując w wykropkowane miejsca oznaczenia literowe poszczególnych przejawów osłabienia.

- A. Upadek handlu.
- B. Rokosze szlachty.
- C. Zrywanie sejmów.
- D. Zniszczenia materialne w następstwie wojen.
- E. Agraryzacja miast.
- F. Wzrost znaczenia sejmików.
- G. Zmniejszenie się liczby ludność państwa.

Przejawy osłabienia w dziedzinie ustrojowej : .....

Przejawy osłabienia w dziedzinie gospodarczej : .....

Zadanie 28. (0-8 pkt)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Wprowadzenie gier i zabaw sportowych do szkół angielskich w 1864 r.

Ćwiczenia fizyczne, które dają zdrowie i aktywność naszemu ciału, są oparte w angielskich szkołach nie na gimnastyce, jak to jest na kontynencie, która jest niewątpliwie bardzo pożyteczna i której szersze upowszechnienie z przyjemnością widzielibyśmy w Anglii, ale na grach sportowych, które służą dobrze usprawnieniu fizycznemu, służąc także innym celom. Futbol i krykiet są bowiem nie tylko ćwiczeniami i rozrywką, gry te umożliwiają jednocześnie nabywanie cech najbardziej

społecznie wartościowych, a szczególnie odwagi, i pełnią podobnie jak klasa szkolna i internat szczególną i doniosłą rolę w wychowaniu szkolnym.

Wiek XIX w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 2002, s.456.

Oświadczenie podczas otwarcia pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich.

Jest oczywiste, że telegraf, kolej, telefon, namiętne badania naukowe, kongresy, wystawy więcej uczyniły dla pokoju aniżeli wszystkie traktaty i konwencje dyplomatyczne. Mam nadzieję, że lekkoatletyka uczyni jeszcze więcej.

Wiek XIX w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 2002, s.456.

A. Jakie korzyści zdaniem autora pierwszego tekstu dają ćwiczenia fizyczne ? (wpisz jedną)
(0-1 pkt)

.....
B. Jakie dyscypliny sportowe preferowano w angielskich szkołach ? (0-1 pkt)

.....
C. Co, zdaniem autora pierwszego tekstu, poza sportem, pełni rolę wychowawczą ? (0-1 pkt)

.....
D. Jaka forma ćwiczeń fizycznych dominowała, zdaniem angielskiego autora w szkołach europejskich ? (0-1 pkt)

.....
E. Kto był inicjatorem nowożytnych igrzysk olimpijskich ? Podaj jego imię, nazwisko i narodowość. (0-2 pkt)

Imię i nazwisko : .....

Narodowość : .....

F. W jakim mieście odbyły się pierwsze, nowożytne igrzyska olimpijskie ? (0-1 pkt)

.....
G. Która z dyscyplin sportowych jest dla inicjatora nowożytnych igrzysk najważniejsza ?
(0-1 pkt)

.....

Zadanie 29. (0-2 pkt)

Wśród wymienionych sześciu wydarzeń wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze i to, które jest ostatnie. Obok wydarzenia chronologicznie pierwszego umieść cyfrę 1, obok ostatniego cyfrę 6.

- A. Powstanie Trójprzymierza - .....
- B. Wiosna Ludów - .....
- C. Zjednoczenie Włoch - .....
- D. Wojna krymska - .....
- E. Bitwa narodów pod Lipskiem - .....
- F. Kongres wiedeński - .....

Zadanie 30. (0-3 pkt)

Połącz nurt ideologiczny z postacią, która jest jego przedstawicielem. Wpisz w wykropkowane miejsce oznaczenie literowe postaci.

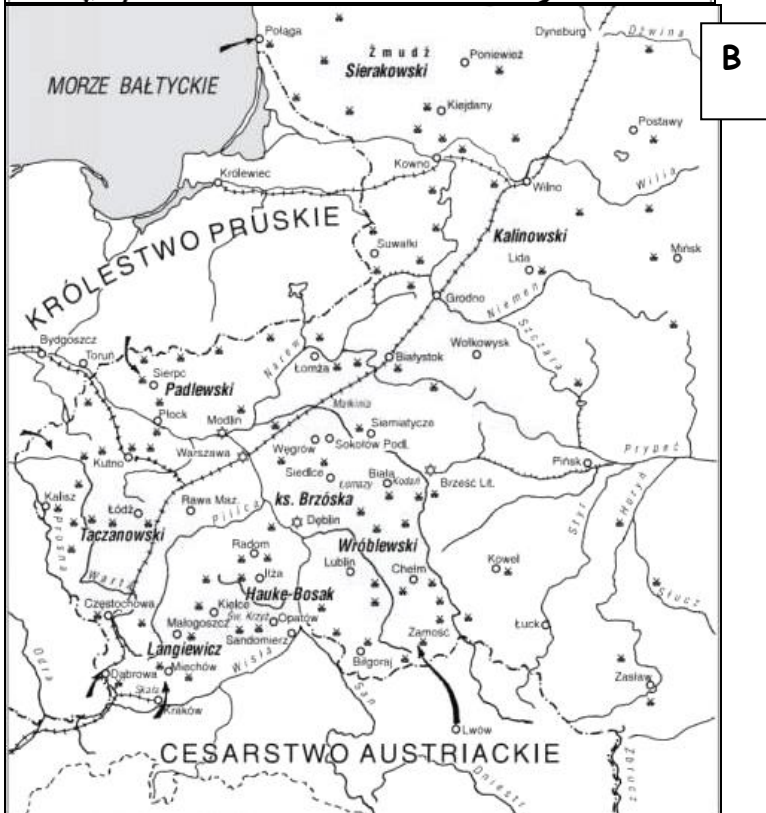
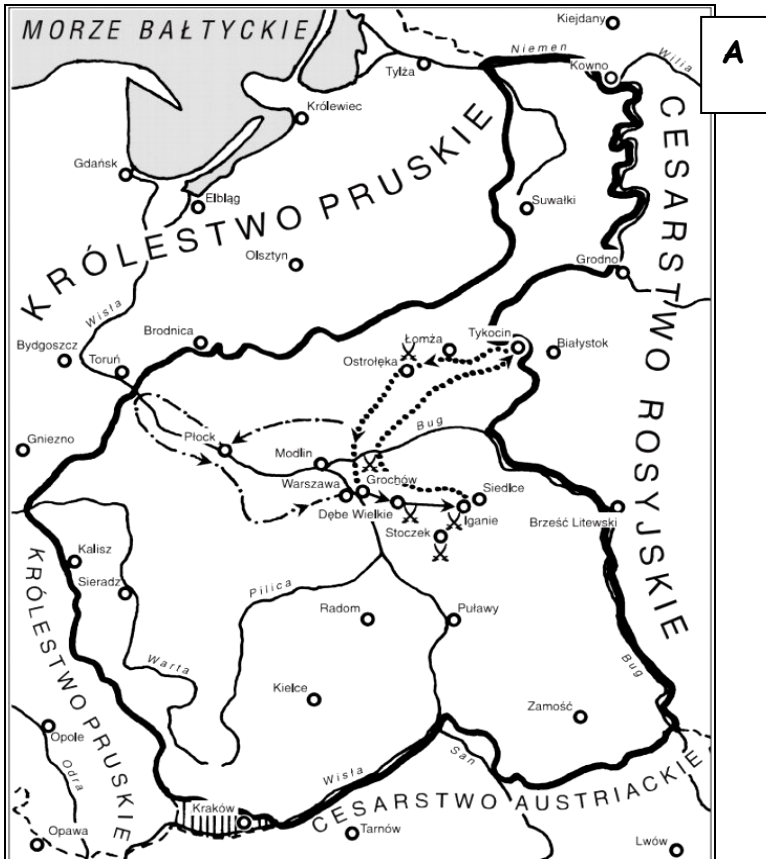
- I. Marksizm - .....
- II. Liberalizm - .....
- III. Konserwatyzm - .....

- A. Adam Smith
- B. Edmund Burke
- C. Fryderyk Engels

Zadanie 31. (0-6 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

A. Która z map przedstawia wydarzenia wcześniejsze (podaj oznaczenie literowe mapy) (0-1 pkt)

B. Którą rocznicę wydarzeń z mapy B obchodzimy w tym roku w Polsce ? (0-1 pkt)

- .....
C. Nadaj tytuł obu mapom : (0-2 pkt)

- mapa A. ....

- mapa B .....

D. Które z wydarzeń trwało dłużej ? (podaj oznaczenie literowe mapy) (0-1 pkt)

.....
E. Podsumowaniem, którego z wydarzeń jest poniższy wierszyk : (podaj oznaczenie literowe mapy) (0-1 pkt)

*Chłop nas zdradził,
skrzynka przyskrzyniła,
kruk oko wydziobał,
ryba zatopiła.*

Wierszyk dotyczy wydarzeń z mapy : .....

Zadanie 32. (0-6 pkt)

Poniżej zostały wymienione represje zaborców wobec Polaków w II połowie XIX wieku.

Podziel je, na te które stosowali Niemcy i te które stosowali Rosjanie, wpisując w wykropkowane miejsca oznaczenia literowe represji.

A. Rozwiązanie Rady Stanu i Rady Administracyjnej

B. Kulturkampf

C. Działalność Komisji Kolonizacyjnej

D. Wprowadzenie stanu wyjątkowego

E. Więzienie bez wyroku sądowego

F. Działalność Hakaty

Represje rosyjskie : .....

Represje niemieckie : .....

Zadanie 33. (0-3 pkt)

Przeanalizuj zamieszczony poniżej rysunek i odpowiedz na pytania.

A. Rysunek jest : (podkreśl właściwą odpowiedź) (0-1 pkt)

- a). Apelem o zjednoczenie pod przewodnictwem jednego z państw
- b). Wezwaniem do walki na rzecz ochrony środowiska
- c). Satyrą na militarizm jednego z państw
- d). Ostrzeżeniem przed wojną

B. Które z państw europejskich reprezentuje postać na rysunku ? (0-1 pkt)

- .....

C. Do jakiego bloku militarnego państwo to należało na początku XX wieku ? Podaj nazwę tego bloku. (0-1 pkt)

- .....

BRUDNOPIS

Numer zadania	Max. liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu.
1.	8	
2.	5	
3.	4	
4.	6	
5.	4	
6.	6	
7.	1	
8.	6	
9.	11	
10.	4	
11.	6	
12.	1	
13.	2	
14.	9	
15.	3	
16.	5	
17.	2	
18.	5	
19.	4	
20.	5	
21.	5	
22.	5	
23.	9	
24.	7	
25.	5	
26.	6	
27.	2	
28.	8	
29.	2	
30.	3	
31.	6	
32.	6	
33.	3	
Łączna liczba pkt uzyskanych przez uczestnika	Max. : 164	Uczeń uzyskał :
	Podpis osoby sprawdzającej:	
	Po weryfikacji	Liczba punktów :
	Podpis osoby weryfikującej:	
Ostateczna liczba punktów : :		

